

สรุปและเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดของชุมชนเมืองบ้านโป่ง สรุปได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี โดยมีอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมเป็นเศรษฐกิจหลักของชุมชน และชุมชนเมืองมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นศูนย์กลางพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม และการคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรมในอำเภอบ้านโป่งพัฒนาขึ้น เนื่องจากปัจจัยทางสภาพของพื้นที่ศึกษามีความได้เปรียบ ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีระบบคมนาคมขนส่งติดต่อเชื่อมโยงกันโดยสะดวก ใกล้แหล่งวัตถุดิบ ประกอบกับราคาที่ดินซึ่งยังไม่สูงมากนัก นอกจากนี้สภาพแวดล้อมระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ดีพอสมควร และยังมีปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การบริการด้านการเงินและส่งเสริมการลงทุน ความชำนาญในด้านแรงงาน เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี และส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองตามมา หากแต่การเติบโตของเมืองนี้เกิดขึ้นโดยปราศจากการวางแผนรองรับ ขาดการควบคุมและการจัดระเบียบที่ดี การใช้ที่ดินในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งจึงมีลักษณะปะปนกันทั้งที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และสถานที่ราชการ การขยายตัวของเมืองเป็นไปตามเส้นทางคมนาคมสายหลักคือ ถนนแสงชูโตและถนนทรงพล จากลักษณะดังกล่าวทำให้พื้นที่บริเวณอื่น ๆ ไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควร ทำให้การบริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ ไม่ทั่วถึงพื้นที่ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการพัฒนาเมือง และปัญหาสภาพแวดล้อม ดังนั้นเพื่อให้มีการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ มีการขยายตัวอย่างมีระเบียบ และมีพื้นที่ที่สามารถรองรับการขยายตัวของชุมชนได้ในทิศทางที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของพื้นที่ของกิจกรรมแต่ละประเภทของชุมชนในอนาคต รวมทั้งศึกษาสภาพของพื้นที่ต่าง ๆ ที่จะรองรับการขยายตัวของชุมชน ตลอดจนการพัฒนาให้ชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีข้อควรพิจารณา และแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นโยบายในการพัฒนา

1. ให้ชุมชนขยายตัวออกไปโดยรอบในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งแนวโน้มการขยายตัวสูงสุดออกไปทางด้านเหนือตามแนวถนนแสงชูโต และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 รองลงมาไปทางด้านตะวันออกตามแนวถนนทรงพล และบริเวณเขตต่อเนื่องกับเขตเทศบาลระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 (ถนนเลียบเมือง) และทางรถไฟสายหนองปลาตุก-กาญจนบุรี และทางด้านใต้บริเวณสองฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323

2. การวางแผนการใช้ที่ดิน จะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการขยายตัวของเมืองให้เหมาะสมเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. จัดระเบียบและประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ชัดเจน และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. กำหนดให้เทศบาลเมืองบ้านโป่งเป็นเมืองศูนย์กลางของชุมชน ทำหน้าที่การกระจายความเจริญและให้บริการด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชนโดยรอบพื้นที่ โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการกระจายบริการสังคมให้เพียงพอ และได้มาตรฐาน

5. กำหนดบทบาทและหน้าที่ของเทศบาลเมืองบ้านโป่งให้ชัดเจน เพื่อให้ระบบชุมชนสามารถทำหน้าที่ได้ต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมบริการเกษตรของอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

7. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายของการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนาพื้นที่ว่างทั้งในเขตเทศบาลและบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาล ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

2. เพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบคมนาคมและขนส่ง และการบริการสาธารณสุขไปรษณีย์ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนส่งเสริมและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของเมืองให้สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

3. เพื่อพัฒนาเทศบาลเมืองบ้านโป่งให้เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การค้าบริการ การค้าปลีก และการค้าส่ง และเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมการผลิตในระดับอำเภอและจังหวัด

แนวทางการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองบ้านโป่ง

เพื่อให้ชุมชนมีการขยายตัวอย่างเป็นระเบียบ และมีพื้นที่ที่เหมาะสมพร้อมที่จะรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต มีแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย สภาพการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของชุมชนเมืองบ้านโป่ง มีลักษณะกระจายอยู่ทั่วไป โดยมีความหนาแน่นมาก บริเวณพื้นที่ใจกลางเมือง คือ บริเวณหน้าสถานีรถไฟขึ้นไปทางด้านเหนือตามแนวถนนแสงชูโตตัดกับถนนทรงพล ตรงวงเวียนนาฬิกา ถนนประจักษ์นิคม และถนนริมน้ำ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นบริเวณที่อยู่ต่อเนื่องกับย่านพาณิชย์กรรมที่อยู่อาศัยจะมีความหนาแน่นลดลงเมื่อห่างออกไปจากย่านพาณิชย์กรรมและบริเวณ ถนนสายหลัก คือ ถนนแสงชูโต และถนนทรงพล ตามลำดับ โดยจะกระจายอยู่ตามถนนสายต่าง ๆ ทั้งทางด้านเหนือ ด้านตะวันออก และด้านใต้ของชุมชน การใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในปี พ.ศ. 2544 มีการขยายตัวมากที่สุด ต้องการพื้นที่เพิ่มประมาณ 470.62 ไร่ แนวโน้มการขยายตัวของที่อยู่อาศัยมีทิศทางการกระจายตัวขึ้นไปทางเหนือของชุมชน ดังนั้นพื้นที่ที่จะรองรับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในอนาคตคือพื้นที่ด้านเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ราบกว้างใหญ่กว่าพื้นที่บริเวณอื่น และยังมีพื้นที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ พื้นที่ด้านเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงเหมาะสำหรับที่พักอาศัย (แผนที่ 6.2) ได้แก่ บริเวณถนนค่าสหลวง ถนนไกรฤกษ์ ถนนสิทธิกิจ ถนนพัฒนา ถนนบุญทาศิ ถนนบ้านโป่งใหม่ ถนนบ้านผู้ใหญ่บุญ และถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 โดยพัฒนาการใช้ที่ดินบริเวณ ดังกล่าวให้เป็นที่อยู่อาศัยใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน ซึ่งมีบ้านจัดสรรสร้างขึ้นมาใหม่เป็นจำนวนมาก ส่วนบริเวณย่านพักอาศัยเดิมที่ขยายตัวเพิ่มเติมจากพื้นที่พักอาศัยหนาแน่น ให้ใช้พื้นที่ว่างที่มีศักยภาพของที่อยู่อาศัย ทั้งทางด้านตะวันออกและด้านใต้ของชุมชนเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในอนาคตด้วย โดยพัฒนาพื้นที่ว่างนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้การขยายตัวของที่อยู่อาศัยออกไปได้โดยรอบพื้นที่ของชุมชน และเกาะกลุ่มรอบย่านพาณิชย์กรรมเดิม เนื่องจากที่อยู่อาศัยในอนาคตมีการขยายตัวมากที่สุด และต้องการใช้พื้นที่มาก ทำให้พื้นที่ที่อยู่ในเขตชุมชนเมืองไม่เพียงพอในการที่จะรองรับ จึงจำเป็นต้องใช้พื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาล เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตต่อไป ซึ่งได้แก่ บริเวณพื้นที่ด้านตะวันออกและพื้นที่ด้านใต้ระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 (แผนที่ 6.9) พื้นที่ทั้งสองบริเวณเพียงพอต่อความต้องการใช้พื้นที่ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และสามารถทำให้การจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนเมือง เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้ ทิศ

โครงสร้างของระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน โทรศัพท การระบายน้ำ การกำจัดขยะ ตลอดจนการบริการทางด้านการศึกษา และสาธารณสุข ให้ครอบคลุมทั่วถึงพื้นที่ที่จะรองรับการขยายตัวของชุมชน เพื่อให้พื้นที่ได้รับการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน พื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาลนี้ปัจจุบันได้มีการขยายตัวของที่อยู่อาศัยเดิมออกไปบ้างแล้ว ดังนั้นบริเวณดังกล่าวในอนาคตควรพัฒนาพื้นที่สำหรับรองรับการขยายตัวของชุมชน และควบคุมจัดระเบียบการใช้ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ

ต่อไปในอนาคต

2. การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม เกาะกลุ่มหนาแน่นมากบริเวณถนนแสงชูโต ถนนทรงพลท่าวางเวียนนาฬิกาถึงถนนริมน้ำ และถนนประจักษ์นคม ส่วนย่านพาณิชยกรรมบริเวณอื่น ๆ ได้กระจายตามแนวถนนซอยต่าง ๆ ได้แก่ ถนนโฆสิตสกุล ถนนเสรีนิยม ถนนเจ้าโลทิศ และถนนเจ้าวังสา เป็นต้น การขยายตัวการใช้พื้นที่ประเภทพาณิชยกรรมจะเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมในอำเภอบ้านโป่งด้วย ในปี พ.ศ. 2544 จากการคาดประมาณจะมีการใช้พื้นที่เพิ่มขึ้น 60.54 ไร่ โดยให้มีการขยายการใช้พื้นที่ต่อเนื่องจากย่านพาณิชยกรรมเดิมให้กว้างออกไปและให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ควรจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการใช้ที่ดินบริเวณศูนย์กลางชุมชน ซึ่งปัจจุบันเป็นการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมโดยจัดให้เป็นบริเวณย่านพาณิชยกรรมอย่างแท้จริง โดยลดสัดส่วนการใช้ที่ดินเพื่อพักอาศัย และการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การค้าบริการลง ส่วนพาณิชยกรรมที่จะเกิดขึ้นใหม่ให้ขยายตัวต่อเนื่องจากบริเวณศูนย์กลางชุมชนเดิมขึ้นไปทางด้านเหนือบริเวณสองฝั่งของถนนแสงชูโต และบางส่วนของถนนทรงพล ตลอดจนพัฒนาบริเวณถนนกระจ่างวัฒนา และถนนโฆสิตสกุล ซึ่งมีการพัฒนาพื้นที่แล้วแต่ยังไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ และพื้นที่ว่างที่เหลืออยู่บางส่วน ในอนาคตพัฒนาให้เป็นย่านพาณิชยกรรมเต็มพื้นที่ ซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงเหมาะสำหรับพัฒนาให้เป็นย่านพาณิชยกรรม พื้นที่ย่านพาณิชยกรรมนี้จะสามารถรองรับและให้บริการแก่ชุมชนในอนาคตได้อย่างเพียงพอ

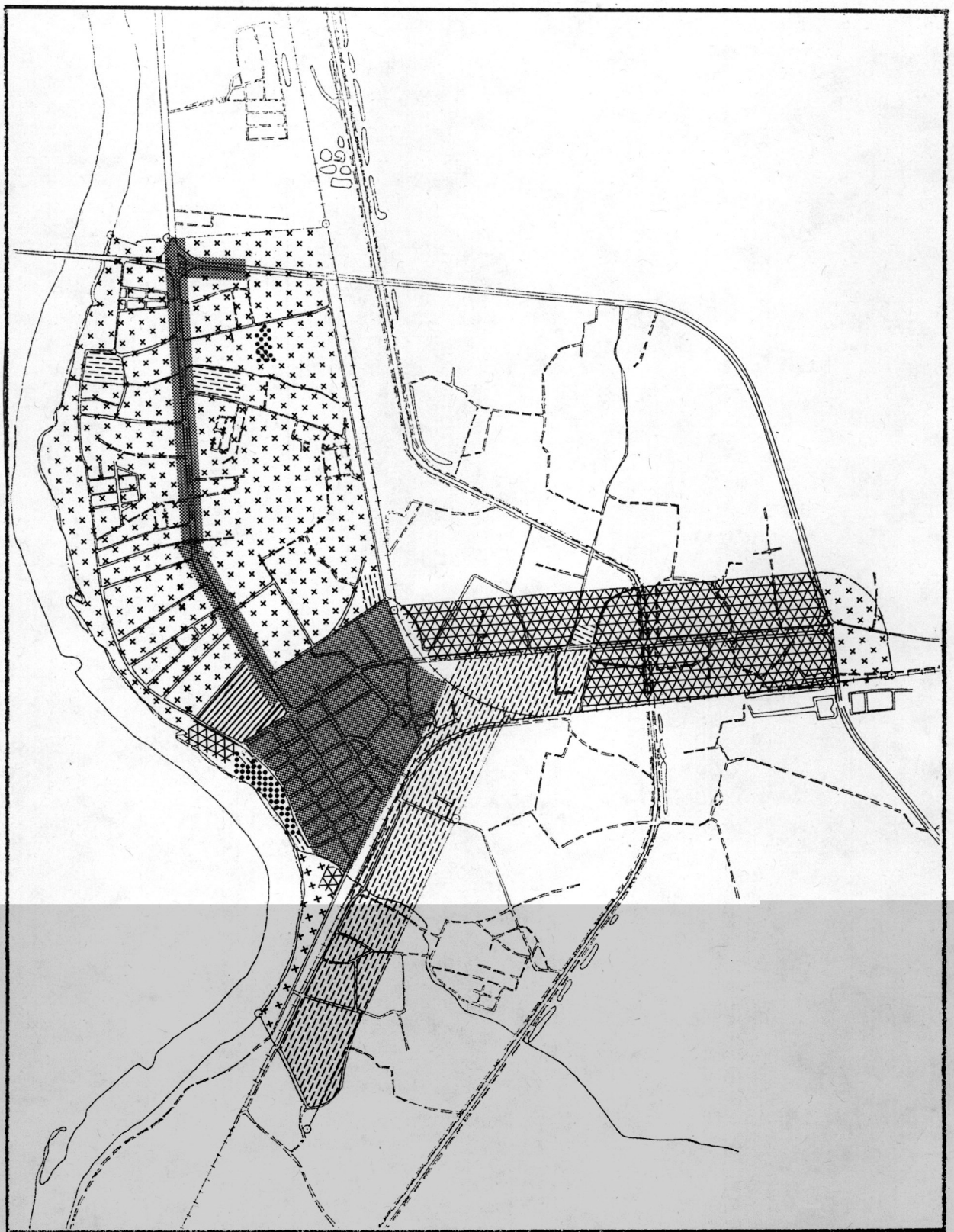
3. การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองบ้านโป่งจะเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณด้านตะวันออกสองฝั่งของถนนทรงพล อุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นประเภทต่อตัวถึงรถยนต์โดยสาร ซ่อมเครื่องยนต์ ผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์เกี่ยวกับรถยนต์และรถจักรยานยนต์ อุตสาหกรรมประเภทส่วนแข่งจะอยู่บริเวณถนนค่าสหลวง ส่วนอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ จะกระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน แต่มีไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรม

ภายในครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2544 ต้องการใช้พื้นที่ประมาณ 4.41 ไร่ ซึ่งใช้พื้นที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากในเขตชุมชนมีพื้นที่ขนาดเล็ก ไม่เหมาะที่จะให้มีการขยายการใช้พื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมมากนัก อุตสาหกรรมที่ตั้งใหม่ทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่จะอยู่นอกเขตเทศบาล พื้นที่ที่จะรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต ควรเป็นบริเวณพื้นที่ว่างที่ยังเหลืออยู่ในย่านอุตสาหกรรมเดิม คือ บริเวณด้านตะวันออกสองฝั่งของถนนทรงพล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดระเบียบการใช้ที่ดิน เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีโครงข่ายของบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการอย่างทั่วถึง ซึ่งสามารถนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจะเป็นผลดีในการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองด้วย ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพที่เหมาะสมสำหรับจะพัฒนาให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม ให้สอดคล้องกับสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นพื้นที่ด้านตะวันออกควรกำหนดให้เป็นย่านอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่

4. การใช้ที่ดินเพื่อสถาบันราชการ สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันจะกระจุกตัวอยู่บริเวณตอนกลางของเมือง บริเวณถนนทรงพลตั้งแต่วงเวียนนาฬิกาถึงถนนริมน้ำ ถนนเข้าวัดลาด และถนนข้างโรงพยาบาล บริเวณดังกล่าวจัดเป็นศูนย์ราชการของอำเภอเมืองบ้านโป่ง ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอเมืองบ้านโป่ง ที่ทำการไปรษณีย์ สำนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง สถานีตำรวจภูธร ที่ทำการประปาบ้านโป่ง ฝายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และโรงพยาบาลบ้านโป่ง ซึ่งที่ตั้งของสถานัราชการดังกล่าวนี้ใกล้กับย่านพาณิชย์กรรม และถนนทรงพลหน้าที่ว่ากล่าวการใช้เป็นที่จอดรถรับส่งผู้โดยสารของรถโดยสารประจำทางสายต่าง ๆ ทำให้การสัญจรไปมาไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควร และก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบแก่ชุมชน การใช้ที่ดินสำหรับสถานที่ราชการที่ให้บริการแก่ชุมชนในท้องถิ่นนี้มีความเพียงพอ ดังนั้นในอนาคตจึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มพื้นที่การใช้ที่ดินประเภทนี้อีก เพียงแต่ปรับปรุงพื้นที่ที่เหลืออยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จัดสถานที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ควรจะสร้างสถานที่ขนส่งเพื่อให้รถโดยสารประจำทางได้จอดในที่ที่เหมาะสม ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความคับคั่งของการจราจรในเมือง จัดระเบียบของของหาบเร่แผงลอยต่าง ๆ เพื่อไม่ให้กีดขวางการสัญจรไปมาของผู้คนที่มาติดต่อราชการทั้งทางเท้าและทางถนน สำหรับสำนักงานเทศบาลเมืองบ้านโป่งตั้งอยู่บริเวณถนนทรงพลใกล้กับคลองส่งน้ำชลประทาน บริเวณนี้ไม่มีปัญหาในเรื่องของการจราจร มีที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อราชการ

5. การใช้ที่ดินเพื่อสถาบันการศึกษา และศาสนสถาน ปัจจุบันการใช้ที่ดินทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางด้านใต้ของชุมชน และไม่มีการใช้พื้นที่เพิ่มขึ้นจากเดิม แต่มีปริมาณเพียงพอกับ

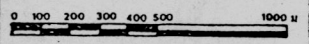
การศึกษาเพื่อวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี

แสดง แนวทางการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองบ้านโป่ง

สัญลักษณ์

- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย
- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็ก
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาและวัด
- ที่ดินประเภทสวนสาธารณะ

แผนที่ 7.1

มาตราส่วน

จำนวนประชากรในอนาคต ดังนั้นในอนาคตควรรักษาพื้นที่ด้านใต้เป็นการใช้ที่ดินสำหรับสถานการศึกษาและศาสนสถาน และพัฒนาพื้นที่ที่มีลุ่มน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. การใช้ที่ดินสำหรับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ปัจจุบันชุมชนเมืองบ้านโป่งกิ่งขาดแคลนสถานที่พักผ่อนอีกเป็นจำนวนมาก และพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นในอนาคตยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากรในชุมชน นอกจากจะปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมที่มีลุ่มน้ำคือ บริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง และศูนย์เยาวชนเทศบาลเมืองบ้านโป่ง ให้ลุ่มน้ำในสภาพที่ดีแล้ว ในอนาคตยังคงต้องหาพื้นที่เพื่อสร้างสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนตามจุดต่าง ๆ ของเมืองให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในอนาคต โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ควรจะพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะเพิ่มเติม ปรับปรุงพื้นที่ว่างและสนามกีฬาที่มีลุ่มน้ำในโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และสามารถให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์สำหรับการพักผ่อนและออกกำลังกายได้

การแบ่งประเภทการใช้ที่ดินในชุมชนเมืองบ้านโป่ง

สภาพอากาศของพื้นที่ชุมชนเมืองบ้านโป่ง มีแม่น้ำแม่กลองและทางรถไฟเป็นเส้นแบ่งอาณาเขตของพื้นที่ ดังนั้นสภาพพื้นที่ในแต่ละบริเวณค่อนข้างจะแตกต่างกัน และสามารถที่จะแบ่งพื้นที่ที่เป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่งได้อย่างชัดเจน คือ บริเวณพื้นที่ด้านเหนือ ด้านตะวันออก ด้านใต้ และด้านตะวันตก จากลักษณะสภาพของพื้นที่ทำให้การพัฒนาและทิศทางการขยายตัวของชุมชนมีความแตกต่างกันไปได้วศ ซึ่งพื้นที่ด้านเหนือจะมีการพัฒนามากที่สุด และแนวโน้มการขยายตัวมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ รองลงมาคือพื้นที่ด้านตะวันออก ส่วนพื้นที่ด้านใต้มีขนาดเล็กได้รับการพัฒนาค่อนข้างน้อย เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ มีความเท่าเทียมกันและสามารถควบคุมการใช้ที่ดินให้เป็นระเบียบง่ายต่อการจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จึงควรที่จะแบ่งประเภทการใช้ที่ดินให้ชัดเจนดังนี้

1. พื้นที่ด้านเหนือ มีพื้นที่ราบกว้างใหญ่กว่าพื้นที่บริเวณอื่น ๆ โดยมีถนนแสงชูโตเป็นถนนสายหลักเชื่อมการติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ปัจจุบันการใช้ที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นที่พักอาศัย และบริเวณริมถนนแสงชูโตจะเป็นร้านค้า อาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ดังนั้นบริเวณริมถนนแสงชูโตควรให้เป็นการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชย์พักอาศัยตามที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน และพื้นที่ว่างที่อยู่ต่อเนื่องกับพาณิชย์พักอาศัย ให้พัฒนาการใช้ที่ดินเป็นที่พักอาศัย ได้แก่ บริเวณถนนค่าสหวาง ถนนปากแรต ถนนพัฒนา ถนนไกรฤกษ์ ถนนสิทธิกิจ ถนนบ้านผู้ใหญ่บุญ และถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 สำหรับบริเวณถนน

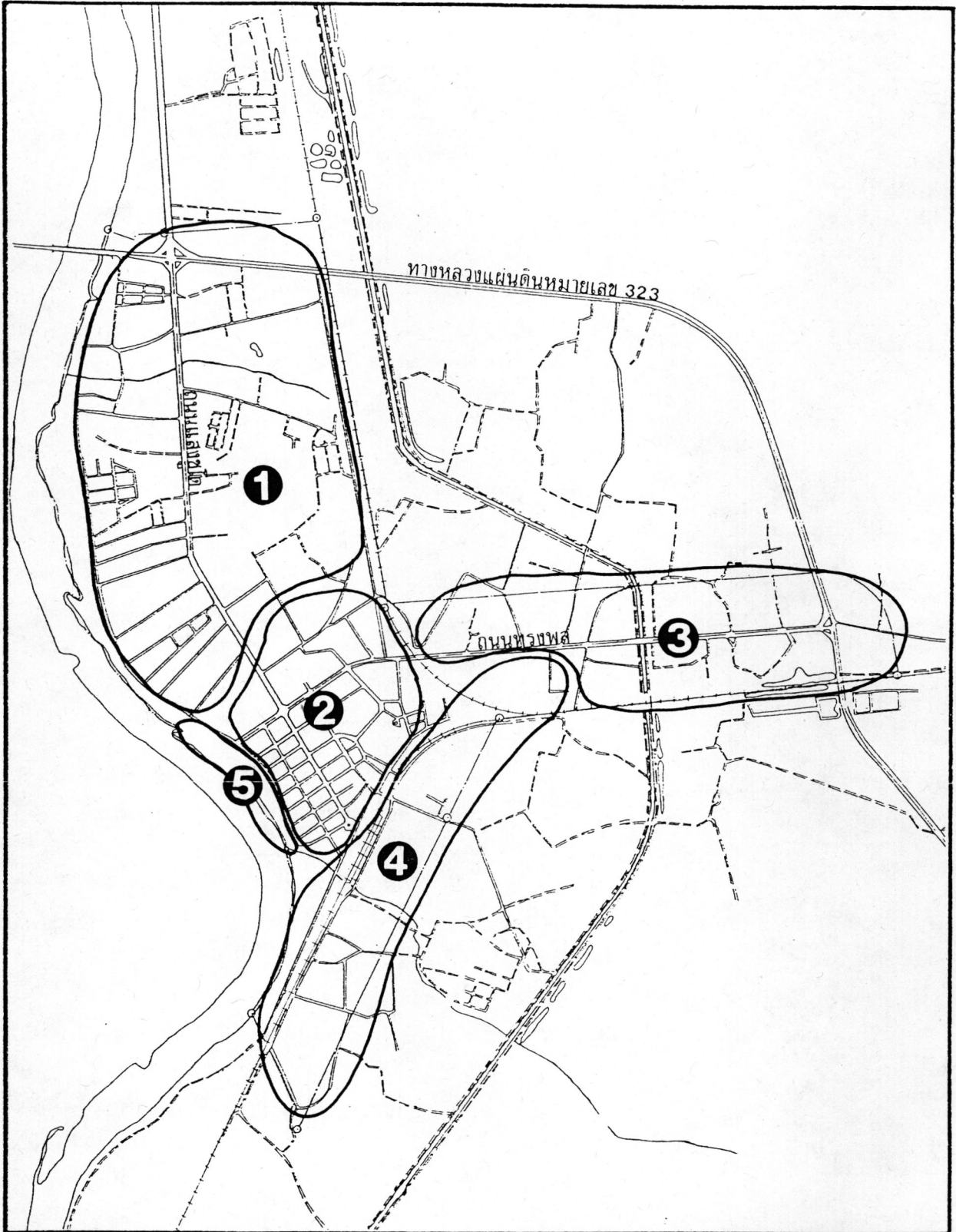
ข้างโรงพยาบาล ถนนเข้าวัดลาด และบางส่วนของถนนทรงพล ที่อยู่บริเวณตอนกลางของพื้นที่ให้เป็นการใช้ที่ดินเพื่อสถานที่ราชการ และศูนย์กลางชุมชนเป็นย่านพาณิชย์กรรม ได้แก่ บริเวณถนนริมน้ำ ถนนประจักษ์นคม ถนนแสงสุโต ถนนข้างบริษัทธุรกิจ และถนนโฆสิตสกุล

2. พื้นที่ด้านตะวันออก ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมขนาดเล็กประเภทผลิตวัสดุอุปกรณ์ขนส่ง ต่อตัวถึงรถยนต์โดยสาร และซ่อมเครื่องยนต์ บริเวณนี้จึงควรพัฒนาให้เป็นย่านอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์

รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ตลอดจนการซ่อมเครื่องยนต์ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้กับศูนย์กลางชุมชน เนื่องจากพื้นที่มีความได้เปรียบด้านการคมนาคมขนส่ง โดยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 (บ้านโป่ง-กาญจนบุรี) เป็นถนนสายหลักสำคัญเป็นตัวเชื่อมการคมนาคมขนส่งกับถนนทรงพล ด้านตะวันออกเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนเมือง

3. พื้นที่ด้านใต้ มีขนาดเล็กที่สุด และมีเส้นทางรถไฟตัดผ่านพื้นที่ ประกอบกับการใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนและวัด พื้นที่จึงได้รับการพัฒนาค่อนข้างน้อย การเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของชุมชนในบริเวณนี้มีน้อยมาก ดังนั้นจึงให้พื้นที่ด้านใต้ของชุมชนเป็นที่ตั้งของโรงเรียนและวัดเช่นเดิม แต่ควรส่งเสริมให้พื้นที่นี้ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยขยายโครงข่ายสาธารณูปโภค เช่น ประปา ระบายน้ำ การกำจัดขยะให้ทั่วถึง ตลอดจนปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ได้สะดวก พื้นที่ว่างและสนามหญ้าโรงเรียนต่าง ๆ ควรจะปรับปรุงให้เป็นสวนหย่อมและสนามกีฬาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชนทั่วไป

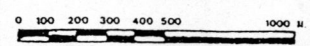
4. พื้นที่ด้านตะวันตกติดกับแม่น้ำแม่กลอง ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ห้องสมุดประชาชน และศาลาประชาคม สำหรับอาคารบ้านเรือนมีเพียงเล็กน้อยพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองควรพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมอย่างยิ่งการเป็นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ โดยใช้พื้นที่บริเวณริมน้ำที่อยู่ต่อเนื่องกับสวนสาธารณะเดิมปรับพื้นที่ปลูกหญ้า ทำสวนหย่อม ปลูกดอกไม้ และต้นไม้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่มรื่น และสนามเด็กเล่นที่อยู่ต่อเนื่องกับสวนสาธารณะนั้นปรับปรุงให้ดีขึ้น ควรจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับเด็กเล่นให้มีความเพียงพอ ส่วนพื้นที่ด้านหลังและด้านข้างศาลาประชาคมนั้นควรปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสถานที่จอดรถให้เป็นระเบียบ โดยปลูกต้นไม้เป็นแนวกัน

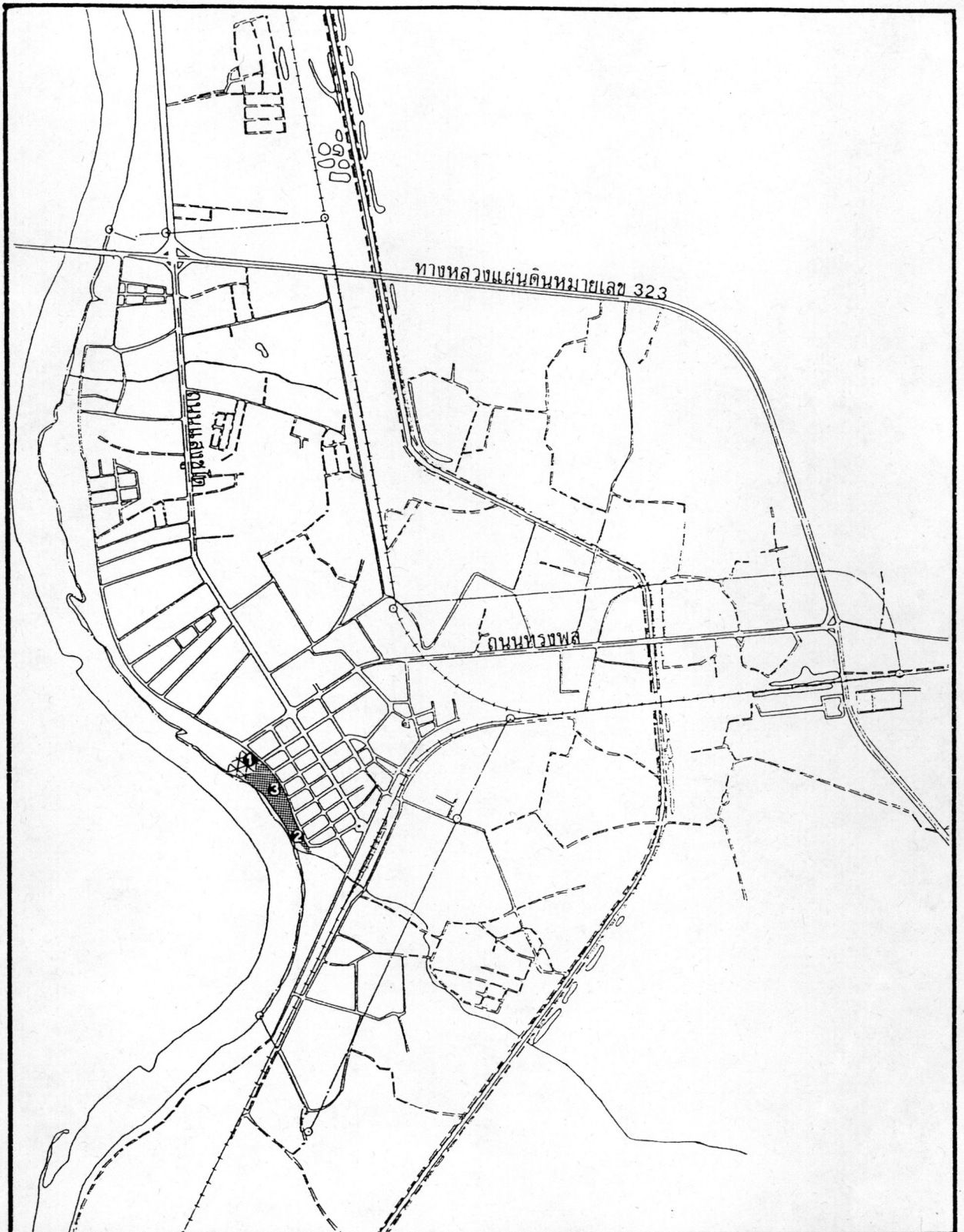
การศึกษาเพื่อวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี

- แสดง การแบ่งประเภทการใช้ที่ดิน
- สัญลักษณ์ ① พื้นที่ด้านเหนือ การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชย์พักอาศัย และที่พักอาศัย
- ② ศูนย์กลางชุมชน ย่านพาณิชย์กรรม
- ③ พื้นที่ด้านตะวันออก การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม
- ④ พื้นที่ด้านใต้ ที่ตั้งโรงเรียนและวัด
- ⑤ พื้นที่ด้านตะวันตก สวนสาธารณะ

แผนที่ 7.2

มาตราส่วน

การศึกษาเพื่อวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี

แสดง พื้นที่ที่ปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะและสถานที่จอดรถ

- สัญลักษณ์
- ① ศาลาประชาชน
  - ② ห้องสมุดประชาชน
  - ③ สวนสาธารณะ
  - ▨ พื้นที่ใช้เป็นสถานที่จอดรถ
  - พื้นที่ต่อเนื่องจากสวนสาธารณะเดิม

ปรับพื้นที่ทำเป็นสวนหย่อม ปลูกดอกไม้และต้นไม้

แผนที่ 7.3

0 100 200 300 400 500 1000 ม

มาตราส่วน

สภาพปัญหาของชุมชนเมืองบ้านโป่ง

จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชนเมืองบ้านโป่ง ตลอดจนการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ และผู้บริหารเทศบาล ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความสำคัญของแต่ละปัญหา ดังนั้นควรพิจารณาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาในโอกาสต่อไป เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ต่อไปในอนาคต โดยแบ่งประเภทของปัญหาต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. สภาพปัญหาทางด้านสภาพ

ก. ปัญหาการใช้ที่ดิน

1. สภาพพื้นที่ของเทศบาลเมืองบ้านโป่งมีแม่น้ำแม่กลอง ทางรถไฟ และคลองส่งน้ำชลประทาน เป็นเส้นแบ่งอาณาเขต โดยด้านตะวันออกและด้านใต้ถูกแบ่งด้วยเส้นทางรถไฟ และคลองส่งน้ำชลประทาน ส่วนด้านตะวันตกติดกับแม่น้ำแม่กลอง จากสาเหตุดังกล่าวทำให้การพัฒนาพื้นที่ขาดความต่อเนื่องและการขยายตัวของชุมชนแตกต่างกันมากในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ด้านเหนือจะมีการขยายตัวมากที่สุด รองลงมาคือด้านตะวันออก ส่วนพื้นที่ด้านใต้มีความสำคัญน้อยมาก

2. การใช้ประโยชน์ในอาคารและที่ดิน ยังมีความสับสนไม่เป็นระเบียบ การใช้ที่ดินมีลักษณะผสมมากเกินไป ได้แก่ บริเวณพื้นที่ถนนแสงชูโตติดกับถนนทรงพล ช่วงวงเวียนนาฬิกา สถานที่ราชการ ปะปนกับที่สถานพาณิชย์กรรม บริเวณถนนทรงพลย่านอุตสาหกรรมปะปนกับที่พักอาศัย และถนนริมน้ำซึ่งเป็นที่ตั้งของสวนสาธารณะตั้งอยู่ใกล้กับตลาดสดและที่ทิ้งขยะ ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม ไม่แบ่งแยกเป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่งให้ชัดเจน

3. การกระจายตัวของชุมชนส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่มอยู่บริเวณถนนสายหลัก คือ ถนนแสงชูโต และถนนทรงพล การขยายตัวตามแนวเส้นทางคมนาคมนี้ ทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนา จะมีความเจริญเกิดขึ้นเพียงช่วงใกล้เส้นทางคมนาคม พื้นที่ที่อยู่ด้านหลังของถนนทั้งสองสายยังมีพื้นที่ว่างที่ยังไม่ได้พัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ทำให้การบริการด้านสาธารณสุขและสาธารณูปการไม่ทั่วถึง และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสูง ตลอดจนสภาต่อการควบคุมการเติบโตของชุมชน การพัฒนาการใช้ที่ดินถูกละเลยไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร พื้นที่ดังกล่าว เช่น บริเวณถนนข้างประปาใหม่ ถนนค้าสหวางตัดใหม่ ถนนบ้านโป่งใหม่ และถนนไกรฤกษ์ เป็นต้น

แนวทางแก้ไข

1. ควรจะส่งเสริมให้แต่ละพื้นที่ได้รับการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะพื้นที่ด้านใต้ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด ได้รับการพัฒนาพื้นที่น้อย และการขยายตัวของชุมชนมาทางด้านนั้นน้อยมาก ควรจะจัดบริการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ถนน ประปา ระบายน้ำ และการจัดเก็บขยะ ให้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยบริเวณดังกล่าวได้รับความสะดวก เพื่อเป็นการเสริมสร้างปัจจัยดึงดูดให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนา และให้มีการขยายตัวของชุมชนได้อย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

2. การใช้พื้นที่ปลูกสร้างอาคารขึ้นมาใหม่ควรจัดให้กิจกรรมประเภทเดียวกันอยู่บริเวณเดียวกัน เช่น ด้านตะวันออกของชุมชน ส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมเกี่ยวกับชิ้นส่วนอุปกรณ์รถยนต์ และซ่อมเครื่องยนต์ พื้นที่ด้านใต้ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนและวัด ย่านพาณิชยกรรมจะอยู่บริเวณตอนกลางของพื้นที่ ส่วนด้านตะวันตกจะเป็นที่ตั้งส่วนราชการ ห้องสมุดประชาชน และศาลาประชาคม เพื่อเป็นการสะดวกต่อการจัดสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนเป็นการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองไม่ให้เสื่อมโทรม ควรจะกำหนดการใช้ที่ดินให้ชัดเจน

3. พัฒนาพื้นที่ว่างต่าง ๆ ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุดเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต โดยจัดสาธารณูปโภคให้ทั่วถึง เช่น ไฟฟ้า ประปา และโครงข่ายถนน และควรมีการวางแผนการใช้ที่ดิน ให้มีทิศทางการขยายตัวของเมืองอย่างเหมาะสม สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข. ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง

1. สภาพโครงข่ายของถนนยังไม่เหมาะสม บริเวณศูนย์กลางชุมชนมีการตัดถนนสายต่าง ๆ จำนวนหลายสายในระยะที่กระชั้นชิด แต่บริเวณอื่น ๆ ยังมีการตัดถนนน้อยในระยะที่ห่างไกลจากศูนย์กลางชุมชนออกไป การใช้พื้นที่ผิวจราจรในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ คือประมาณร้อยละ 7-21 ของพื้นที่เมืองทั้งหมด จากพื้นที่ทั้งหมด 2.91 ตารางกิโลเมตร ภายในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งมีพื้นที่ผิวจราจรเพียง 0.17 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 5.84 ของพื้นที่เมืองทั้งหมด พื้นที่ถนนจึงยังไม่เพียงพอ

2. ถนนบางสายชำรุดและแคบขยายไม่ได้ เนื่องจากบริเวณศูนย์กลางชุมชนถนนชอยแต่ละสายตัดกันในระยะกระชั้นชิดมาก ทำให้ขยายถนนอีกไม่ได้ ถนนบริเวณศูนย์กลางชุมชนจึงใช้ระบบเดินรถทางเดียวหลายสาย ถนนบางสายเมื่อมีการขุดถนนฝังท่อระบายน้ำแล้วไม่ปรับผิวจราจรให้เรียบร้อยเหมือนเดิม

3. การจราจรไม่เป็นระเบียบ ระบบการจราจรในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่ง มีถนนสายหลักยาวเพียง 2 สาย ย่านพาหนะทุกคันที่เข้ามาในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งส่วนใหญ่จะต้องผ่านบริเวณศูนย์กลางชุมชน ทำให้ไม่สามารถรองรับยานพาหนะที่สัญจรไปมาได้จนประสบปัญหาติดขัดในชั่วโมงเร่งด่วน ประกอบกับการจัดระบบการจราจรไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดสถานที่จอดรถ บริเวณตลาดสดเทศบาล รวมทั้งที่จอดรถโดยสารประจำทาง การจัดระบบเส้นทางเดินรถ สัญญาณและเครื่องหมายไม่ชัดเจน และประชาชนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร จึงทำให้การจราจรบริเวณศูนย์กลางไม่คล่องตัว

4. ในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งไม่มีรถบริการสาธารณะ และไม่มีสถานีขนส่งรถโดยสารชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ในแต่ละวันมีรถโดยสารประจำทางสายต่าง ๆ เป็นจำนวนมากที่เข้ามารับ-ส่งผู้โดยสารในเขตชุมชน โดยใช้ถนนสาธารณะบริเวณศูนย์กลางชุมชนเป็นที่จอดรถ ทำให้เกิดขวางการจราจร

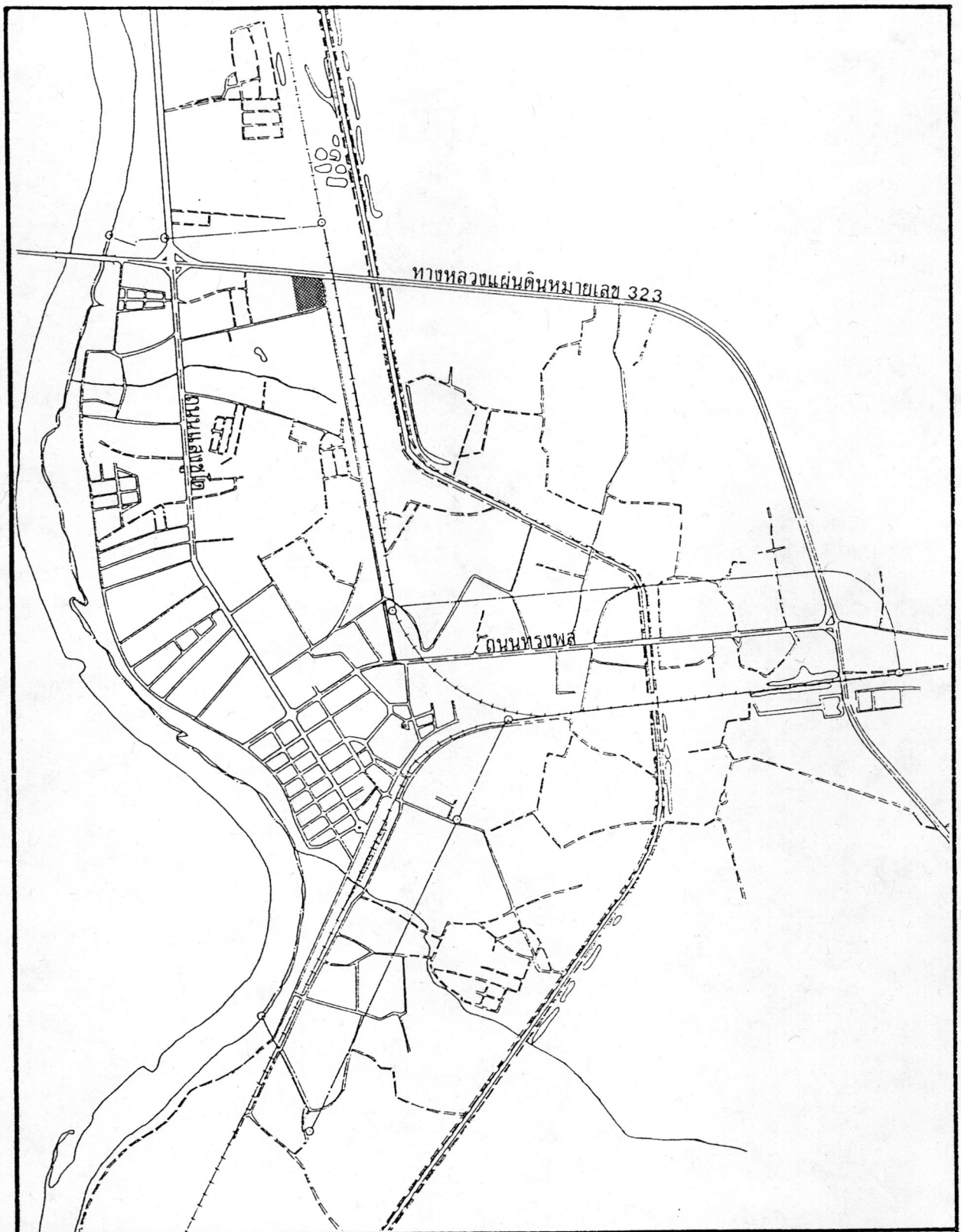
แนวทางแก้ไข

1. ควรจะเพิ่มพื้นที่การจราจรให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของถนนในเมือง โดยตัดถนนในพื้นที่เขตเทศบาลให้มากขึ้นในพื้นที่ที่ยังขาดและมีการคมนาคมติดต่อไม่สะดวก โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณด้านเหนือของชุมชนที่ไกลจากศูนย์กลางชุมชน และพื้นที่ด้านใต้ ซึ่งจะทำให้มีความสะดวกต่อการเข้าถึงพื้นที่ต่าง ๆ และยังทำให้พื้นที่บริเวณนั้น ๆ จะได้รับการพัฒนา

2. เมื่อมีการขุดถนน ท่อแก๊ส หรือปรับปรุงขยายพื้นผิวการจราจรในถนนที่มีอยู่เดิมแล้วควรจะกลบและปรับพื้นถนนให้มีความเรียบร้อยเหมือนเดิม

3. ควบคุมการใช้ที่ดินสองข้างถนนสายหลัก ปรับปรุงโครงข่ายถนน และระบบถนนการจราจรให้เชื่อมโยงกันอย่างมีระบบมากขึ้น เพื่อให้ถนนสายหลักและถนนสายอื่น ๆ สามารถทำหน้าที่การสัญจรไปมาได้เต็มที่ และจัดระเบียบการจอดรถให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณศูนย์กลางชุมชนช่วงถนนตรงพลหน้าว่าการอำเภอบ้านโป่ง และให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด

การศึกษาเพื่อวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่ง จ.ราชบุรี

แสดง พื้นที่สำหรับสร้างสถานีขนส่งรถโดยสารประจำทาง
สัญลักษณ์

สถานีขนส่งรถโดยสาร

แผนที่ 7.4

น

0 100 200 300 400 500 1000 ม.

มาตราส่วน

4. ควรจัดหาพื้นที่สร้างสถานีขนส่งสำหรับจลตรถโดยสารประจำทางสายต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้การจราจรในเขตชุมชนมีความเป็นระเบียบมากขึ้น พื้นที่สำหรับสร้างสถานีขนส่งควร จะอยู่บริเวณถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ที่วางติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 (แผนที่ 7.4) เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีความสะดวกในการเดินทางและไม่ไกลจากศูนย์กลางชุมชนมากนัก รถ ประจำทางสายต่าง ๆ สามารถเข้ามาถึงชุมชนได้ทั้งทางถนนตรงพลที่อยู่อู่ด้านตะวันออกและทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 323 ทางด้านเหนือ โดยไม่ต้องผ่านเข้าสู่ศูนย์กลางชุมชน

ค. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการระบายน้ำ

1. การระบายน้ำของชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นระบบที่ไหลสู่แม่น้ำแม่กลองโดยตรง ซึ่งเป็นน้ำทิ้งจากอาคารบ้านเรือน โรงแรม โรงพยาบาล รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้ง ที่อยู่ในเขตและนอกเขตชุมชน ทางเทศบาลไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำทิ้งที่ปล่อยลงสู่แม่น้ำ แม่กลองจึงมีมาตรฐานต่ำ มีลักษณะขุ่นดำ และมีกลิ่นเหม็น จะเห็นได้จากบริเวณท่าเทียบเรือ บ้านโป่ง ซึ่งอยู่บริเวณหลังศาลาประชาคม

2. สภาพทั่วไปในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นที่ลุ่ม การวางท่อและทางระบาย น้ำไม่ทั่วถึง ทางระบายน้ำที่มีส่วนใหญ่อจะอยู่บริเวณศูนย์กลางชุมชน และริมถนนสายหลัก ใน บริเวณอื่น ๆ ยังขาดทางระบายน้ำและท่อระบายน้ำอีกมาก ส่วนท่อระบายน้ำที่มีคูมีขนาดไม่ เท่ากัน และส่วนมากเป็นท่อระบายน้ำรุ่นเก่าที่มีขนาดเล็ก ประกอบกับการวางท่อระบายน้ำ บางแห่งความลาดเอียงไม่ได้ระดับ จึงเป็นเหตุให้น้ำไหลไม่สะดวก การระบายน้ำไม่ได้ ประสิทธิภาพ จึงเกิดน้ำท่วมขังเมื่อฝนตกหนัก

แนวทางแก้ไข

1. จัดหาพื้นที่เพื่อเตรียมการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ดำเนินการศึกษาความเป็นไป ได้ในการทำโครงการบำบัดน้ำเสียตามจุดที่สำคัญ ๆ ที่จะรับน้ำจากบ้านเรือน ตลาด และโรงงาน อุตสาหกรรม เพื่อกำจัดน้ำเสียให้เป็นน้ำดีก่อนระบายลงสู่แม่น้ำแม่กลอง เพื่อลดปัญหาภาวะ อันเกิดจากน้ำเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยการขอเงินอุดหนุนพิเศษจากรัฐบาล ถึงแม้ปัจจุบัน จะมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่ในระดับหนึ่งที่ไม่รุนแรงมาก แต่ปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไข และเมื่อ

ชุมชนเมืองบ้านโป่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยลงสู่น้ำแม่กลองจะมีมากขึ้น เช่นกัน จะก่อให้เกิดสภาวะน้ำเสียขึ้นอย่างรุนแรงได้ในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้เกิด ความเดือดร้อนและความเสียหายแก่คนในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. ควรจะวางท่อระบายน้ำให้ทั่วถึง เปลี่ยนท่อระบายน้ำแบบเก่าที่มีขนาดเล็กให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำทิ้งที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนดูแลและจัดระบบ ระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพ

3. วางมาตรการทำให้ประชาชนในชุมชนเมืองบ้านโป่งทราบถึงภัยอันมหันต์อันเกิด จากน้ำเน่าเสียที่เกิดขึ้น และให้ทุกคนรู้จักรับผิดชอบและช่วยกันดูแลไม่ทิ้งขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ต่าง ๆ ลงไปในน้ำแม่กลอง

ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย

1. การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นการกำจัดโดยกองและเผาทิ้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล และไม่แยกการทำลายขยะที่ติดเชื้อ (ขยะโรงพยาบาล และสถานบริการทางแพทย์) ออกจากกองขยะธรรมดา ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายเสี่ยงของการระบาดของโรคติดต่อเชื้อต่าง ๆ สูง

2. พื้นที่สำหรับการกำจัดขยะมีไม่เพียงพอ เนื่องจากมีขยะกองทับถมอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับชุมชนมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเช่นกัน พื้นที่บางแห่ง ในเขตชุมชนยังขาดที่รองรับขยะตามที่ต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง ตลอดจนการบริการเก็บขยะยังไม่ทั่วถึง ทำให้มีขยะเหลือตกค้างเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน

แนวทางแก้ไข

1. ดำเนินการเก็บขยะอย่างถูกวิธี โดยกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการฝังกลบอย่าง ถูกสุขลักษณะ แยกการกำจัดขยะติดเชื้อ โดยการสร้างเตาเพื่อเผา

2. จัดหาพื้นที่ไว้เพื่อใช้กำจัดขยะมูลฝอยในอนาคต โดยควรอยู่ติดกับพื้นที่เดิม เพราะพื้นที่เดิมนั้นหากปล่อยให้ขยะย่อยสลายแล้ว ก็สามารถนำมาใช้เป็นที่กำจัดขยะแบบฝังกลบ ได้อีก และควรเพิ่มอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น รถขยะ ถังขยะ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ให้มีเพียงพอ โดยให้มีการจัดเก็บขยะให้ครอบคลุมทั่วถึงและสม่ำเสมอ

3. ทอลความร่วมมือจากประชาชนให้ทั่วกันรณรงค์รักษาความสะอาด โดยเฉพาะ บรรดาพ่อค้าแม่ค้าต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณตลาดกลาง

ปัญหาสวนสาธารณะ

1. ในเขตชุมชนเมืองบ้านโป่ง มีสวนสาธารณะและสนามเด็กเล่นสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนน้อยมาก คิดเป็นพื้นที่เพียงร้อยละ 1 ของพื้นที่เมืองทั้งหมด ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน
2. บริเวณสวนสาธารณะอยู่ใกล้กับตลาดสด ทำให้สภาพแวดล้อมไม่ร่มรื่น มีคนพลุกพล่านอยู่ตลอดเวลา และบริเวณดังกล่าวมีพ่อค้าแม่ค้าวางขายสินค้ากีดขวางการจราจร และพื้นที่ที่ติดกับสวนสาธารณะมีสิ่งของวางระเกะระกะ ทำให้ดูสกปรกและไม่มีความเป็นระเบียบ

แนวทางแก้ไข

1. จัดสร้างสวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองที่อยู่ติดกับพื้นที่สวนสาธารณะเดิม
2. ช่วยกันดูแลและบำรุงรักษาสวนสาธารณะที่มีอยู่ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอย่างแท้จริง เทศบาลควรจะจัดให้พ่อค้าแม่ค้าวางขายสินค้าอย่างมีระเบียบ และให้ช่วยกันรักษาความสะอาดอย่างจริงจัง และใกล้กับสวนสาธารณะบริเวณหลังศาลาประชาคมควรจะมีพื้นที่ให้เป็นที่จอดรถ โดยการปลูกต้นไม้เป็นแนวกันเพื่อให้เกิดความร่มรื่น

ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน

1. ผู้ประกอบการค้าได้ตั้งวางขายสินค้านบนถนนและทางเท้า ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชนและทำให้เกิดการจราจร โดยเฉพาะบริเวณศูนย์กลางชุมชน ได้แก่ ถนนทรงพลหน้าตลาดสดเทศบาล ถนนริมน้ำ ถนนประชานิมม ถนนสุขาวดี และถนนศรีวังตาล
2. ทางเทศบาลไม่ได้ให้กฎระเบียบอย่างจริงจัง เพื่อผลักดันให้บรรดาพ่อค้าแม่ค้าเข้าไปขายสินค้าในตลาดสดเทศบาล ทำให้ตลาดสดที่ทางเทศบาลสร้างขึ้นใหม่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง ปลอ่ฮยให้ตลาดว่างเปล่า

แนวทางแก้ไข

1. ทางเทศบาลเมืองบ้านโป่งควรจะมีมือกับตำรวจ ดำเนินการตามกฎหมายเก็บอย่างจริงจัง
2. จัดทำโครงการ เพื่อจัดตลาดสดเทศบาลและตลาดสดเอกชนให้บรรดาพ่อค้าและแม่ค้าขายของกันอย่างมีระเบียบ ขอความร่วมมือและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ซื้อสินค้าและบรรดาพ่อค้าแม่ค้าให้ช่วยกันรักษาความเป็นระเบียบ และรักษาความสะอาดบริเวณตลาดสด

จากสภาพปัญหาทั้งหมดของชุมชนเมืองบ้านโป่งดังที่กล่าวมานั้น ควรจะได้รับการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นในอนาคต และส่งผลกระทบต่อความเสียหายแก่ชุมชนเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องการใช้ที่ดิน ถ้าไม่มีการควบคุมและจัดระเบียบ จะก่อให้เกิดปัญหาการใช้ที่ดินปะปนมากยิ่งขึ้น และการขยายตัวของชุมชนเป็นไปตามสภาพธรรมชาติ สากต่อการจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจะก่อให้เกิดสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งก่อกำเนิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาด้วย เช่น ปัญหาการจราจรในเมืองจะมีความแออัดคับคั่งยิ่งขึ้น และปัญหาการเน่าเสียของแม่น้ำแม่กลองจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ถ้าไม่รีบแก้ไขเรื่องการบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

สรุป

การศึกษาเพื่อวางแผนรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้เป็นแนวทางประการหนึ่งในหลายประการที่จะช่วยให้การพัฒนาพื้นที่การใช้ประโยชน์จากที่ดินในชุมชนเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการเติบโตที่เป็นระเบียบ และมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ภาครัฐได้โอกาสและศักยภาพการพัฒนาทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2529-2534) ต่อเนื่องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ที่กำหนดให้จังหวัดราชบุรีเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคตะวันตก ให้เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของภาคที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และมีบทบาทในการส่งทอดความเจริญไปสู่

ชนบท โดยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการค้าบริการ อุตสาหกรรม การศึกษา การท่องเที่ยว และการคมนาคมขนส่งของภาค ซึ่งชุมชนเมืองบ้านโป่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญต่อจังหวัดราชบุรี ในการเป็นฐานการผลิตและบริการของจังหวัด ที่สามารถรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศ ชุมชนเมืองบ้านโป่งมีโครงสร้างเศรษฐกิจหลักคือ อุตสาหกรรมและการค้าบริการ ดังนั้นการขยายตัวและการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง เป็นปัจจัยสำคัญต่อความเจริญเติบโตของชุมชนเมือง ผู้ศึกษาเห็นว่า การวางแผนต่อเนื่องไปจากการรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองบ้านโป่งในอนาคตแล้ว ควรมีการศึกษาค้นคว้าต่อไปในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง และการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม และควรศึกษาในเรื่องของการให้บริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจควบคู่ไปด้วย เพื่อให้จังหวัดราชบุรีเป็นเมืองศูนย์กลางบริการที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ